

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ"

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχτικοί συντάκτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ"

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται:

« ΕΤΑΙΡΙΑ Ν « ΤΥΠΟΣ » Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ »

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιά τὸ Ἐσωτερικὸ δρ. 20 τὸ χρόνο.

» 10 τὸ ἑξάμηνο

» 5 τὸ τρίμηνο.

Γιά τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. 25 τὸ χρόνο.

» 15 τὸ ἑξάμηνο.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΡΙΑ χρόνια είχε νάκουσται ἡ φωνὴ τοῦ Ψυχάρη. Ἐδῶ καὶ τρία χρόνια σ' ἓνα ἀποχαρτιστὴριο γράμμα του στὸν Ταγκόπουλο, δημοσιευμένο στὴν «Πατρίδα», ὁ Ψυχάρης, μὲ λόγια ποὺ δείχνανε ὅλη τὴν πίερα τῆς καρδιάς του, μᾶς δήλωνε τὴ μεγάλη ἀπόφασή του νὰ μὴν ἀνακατεῖται πιά σὲ γλωσσικὸ ἢ φιλολογικὸ ζήτημά μας. «Δὲν ὑπάρχει ἀκόμα πολιτισμὸς στὸν τόπο αὐτό», ἔγραφε καὶ σὰ δὲν ὑπάρχει πολιτισμὸς, δηλαδὴ ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ κάθε μεγάλο πνευματικὸ κίνημα, κάθε προσπάθεια πάει χαμένη. Ἀπὸ τότε δὲν ἔξανακούστηκε ἡ φωνὴ του. Αἱρετοί εἶτανε σὲ θέση νὰ ἐξηγήσουνε καὶ νὰ κρίνουνε τὴν αἰτία τῆς τραγικῆς αὐτῆς σιωπῆς. Κ' ἔρχεται τώρα μ' ἓνα γράμμα του φιλικὸ νὰ μᾶς ἐξηγήσει ὁ ἴδιος τὸ μεγάλο τὸ μυστικὸ. "Όσο εἶτανε νὰ πολεμήσει τίς ἰδέες ποὺ βγαίνανε ἀπὸ ἄτομα, ὁ Ψυχάρης εἶτανε ὁ ἀκαταπόνητος, ὁ ἀκατάβλητος ἀγωνιστής. Μὰ σὰν εἶδε πὼς αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος ἀκολούθησε δισταχτικὸ δρόμο, τότε πιά ἡ ἀπογοητευσὴ του, σὰν εἶδε πὼς τίποτε σωστὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἐδῶ πέρα, ἔξεπασε στὴν τραγικὴ ἀπόφασή του νὰ ἀποτραδηχητεῖ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα καὶ ν' ἀφήσει τὰ πράγματα νὰ βαδίσουνε τὸ μοιραῖο δρόμο τους. Μποροῦσε νὰ βγεῖ καὶ νὰ μιλήσει, συνεχίζοντας τὸν ἀγῶνα του. Προτίμησε τὴ σιωπὴ. Εἶδε τι γίνεται σήμερα μὲ τὴ γλώσσα ἀπὸ τοὺς δισταχτικὸς δημοτικιστῆς, καὶ τὸν πῆραν τὰ δάκρυα, λέει ὁ ἴδιος. Τὴ στιγμὴ ποὺ τὰ δημοσιογραφικὰ κῆρυβα ἀλλάζουνε γιὰ μιὰ φανταστικὴ νίκη τῆς δημοτικῆς, ὁ Ψυχάρης σῶθει τὸ κεφάλι καὶ κλαίει.

Τὸ γράμμα τοῦ Ψυχάρη ἔρχεται ἴσα - ἴσα τὴ στιγμῇ, ποὺ ἡ συζήτηση γιὰ τὴ γλώσσα ἔχει πάλι ἀνάψει, γιὰ νὰ βάλει τὸν καθένα σὴν θέση του.

Ὁ Ψυχάρης μᾶς τὸ λέει καθαρά καὶ ἑσώτερα. Τὶ θέλουνε οἱ δασκάλοι καὶ ἀνακατεῦνται μὲ τὴ γλώσσα; Τὶ θέλουνε οἱ δημοσιογράφοι; Ἐχει κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς νὰ ἐπιδείξει ἔργο; Μόνο οἱ συγγραφίδες ἔχουνε τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουνε μιὰ γνώμη γιὰ τὴ γλώσσα: ὅλοι οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ σιωποῦννε. Ὁ συγγραφέας μπορεῖ νὰ ἔχει γνώμη, ἀδιάφορο ἂν ἡ γνώμη του αὐτὴ εἶναι σωστὴ ἢ ὄχι. Ἔτσι πρέπει νὰ ἐξηγηθεῖ καὶ ὁ κατάλογος τῶν ὀνομάτων ποὺ περιέχει τὸ γράμμα του. Εἶναι ἐκεῖ μέσα καὶ ὀνόματα συγγραφιδῶν ποὺ τίς ἰδέες τους δὲν τίς παραδέχεται, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ὁ Ψυχάρης, καὶ τοὺς πολέμησε κίβλας. Μὰ ὅπως καὶ ἂν εἶναι, οἱ ἰδέες αὐτῆς ἀνήκουνε σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἐπαγγέλλονται τὸ συγγραφεῖ. Γι' αὐτὸ τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ μιλοῦνε καὶ αὐτὸ. Μόνο ἡ δημοσιογραφικὴ καὶ ἡ δασκάλικη σκέψη, ποὺ ὀραματίζεται ἀπλῆς καθαρῶν καὶ Μεσσιανισμοῦς, πρέπει νὰ αποκλεισθεῖ ἀπὸ τὴ συζήτηση.

Τὸ Κράτος δημοσίεψε τὴ Γραμματικὴ του: «Ἡ γραμματικὴ διδασκαλία τῶν τριῶν πρώτων τάξεων τοῦ Δημ. Σχολείου». Τὴ διαβάσαμε. Μπορεῖ νὰ ἔχουμε ἀντίρρησης γιὰ μερικὸς τύπους, γιὰ μερικὸς συνθασμοὺς, ἀκόμα καὶ γιὰ μερικὸς δισταγμοὺς. Ἀδ. τὰ δὲν τὰ ποῦμε ἄλλη ὄρα, καταλλήλοτερη. Σήμερα, ποὺ ὅλες σκεθὸν οἱ ἐφημερίδες σκητῆσανε σὰ ἰσοσημένα σκολιὰ κατὰ τῆς Γραμματικῆς αὐτῆς, ἔχουμε γοῆος, ὡς δημοτικιστῆς, νὰ σταθοῦμε πάλι στὸ Κράτος, ποὺ πολεμῆται σήμερα, ποὺ βρίζεται, ποὺ συκοφαντεῖται μόνο καὶ μόνο γιὰτὶ θέλησε νὰ κάνει ἓνα βήμα, ἂς εἶναι καὶ δισταχτικὸ, πρὸς τὸ μεγάλο Ζήτημα, τὸ Ἑθνικὸ. Ποῦ τὴ βοήθη τὴ Γραμματικὴ του τὸ Κράτος; οὐτάει τὸ «Ἐμπόδος». Ἡ ἀπάντηση εἶναι εὐκόλη: Στὸ στόμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Κ' ἔτσι συμφωνοῦμε πέρα - πέρα μαζί του, ποὺ ἀμέσως παρακάτω ἀποφάινεται πὼς: «Τὸ Ἑθνος ἔχει τὴ Γραμματικὴ του». Αὐτὴ λοιπὸν τὴ Γραμματικὴ ποὺ κατὰ τὸ «Ἐμπόδος», ἔχει τὸ Ἑθνος, αὐτὴ τὴ Γραμματικὴ. ἴδια καὶ ἀποφάλλεται, ἔβαλε καὶ τὸ Κράτος στὸ σκολεῖο του. Συμφωνοῦνται!

ΓΙΑ νὰ μιλήσουμε στὸ λαὸ γιὰ τὰ συμφέροντά του καὶ νὰ μᾶς κρίνει, καὶ νὰ μᾶς ἀκούσει, καὶ νὰ μᾶς πιστέψει, μόνο στὴ γλώσσα του, στὴν ἐθνικὴ μας γλώσσα, στὴ Δημοτικὴ, πρέπει νὰ τοῦ μιλήσουμε. Παλὰ ἀλήθεια αὐτὴ, ποὺ ἀκόμα δυστυχῶς δὲν τὴν καλονόμισαμε, μὰ ποὺ ἔρχεται σήμερα νὰ τὴν ἐφαρμόσει ὁ κ. Α. Π. Γιαννόπουλος μὲ τὴν ἐφημερίδα του, τὴν «Στασιδικὴ Ἐνωσις» ποὺ ἀρχίνησαν τὴν ἑβδομὰδα στὸ Ἀίμα. Τὸ ποῖτο ἀρθροῦν. «Ὁ σκοπὸς μας», εἶναι γραμμένο πέρα - πέρα στὴ Δημοτικὴ, μὰ καὶ μέσα στὸ φύλλο ἡ Δημοτικὴ πᾶνει ἀρκετὸ μέρος. Συσταίνουμε στὸν κ. Γιαννόπουλο ν' ἀλλάσει τὴ Δημοτικὴ σ' ὅλο του τὸ φύλλο καὶ νὰ ναὶ παραβέβαιος πὼς ἔτσι θὰ πιτύχει ἀσφαλῆστερα τὸ σκοπὸ του. Ἄς δεῖ πὼς καὶ ὁ κ. Γιαννῆς μᾶς τᾶζει τώρα, πὼς, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, λαγαριάζει νὰ βγάλει τὴν «Κοινωνία» του στὴ Δημοτικὴ.